

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Valintaesitys

20.11.2024 Dnro: EURA 2021/404984/09
02 01 01/2024/ESAVO

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi
Kehittämisportti – Ekosysteemillä TKI-valmiuksia pk-yrityksille

Hakijan virallinen nimi
Mäntyharjun kunta

Hakemusnumero
404984

Saapumispäivämäärä
17.09.2024

Alkamispäivämäärä
01.01.2025

Päätymispäivämäärä
31.12.2027

Viranomainen
Etelä-Savon maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus
Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman 2021-2027
syksyn 2024 EAKR-haku

Hakuilmoituksen tunnus
ESALII-015

Käsittelijä
Anne Liisa Kokkonen

Toimintalinja
1 Innovatiivinen Suomi

Erityistavoite
1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyyn parantaminen

Tukimuoto
Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-01872

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	Osahankkeen toteuttaja	2472908-2

Perustele, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

Tämä hanke on valmisteltu yhteistyön näkökulmasta, jossa hankekumppaneiden osaaminen ja verkostot kohtaavat toisiaan vahvistaen. Hankkeessa tarvitaan molempien osapuolten vahvaa panostamista, jotta kuvatut toimet ja onnistumiset saavutetaan.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk on maakunnan suurin TKI-organisaatio. Xamk toteuttaa tähän hankkeeseen osallistumalla omaa aluekehityksen tehtäväänsä ja hankkeen tavoitteet ovat strategian mukaisia. Oppilaitosyhteistyön kautta hankkeelle saadaan vahvaa osaamista TKI-toimintaan sekä kyvykkyyttä jalkauttaa tunnistettuja toimenpiteitä osallistuviin yrityksiin. Ekosysteemiajattelu on jo osa korkeakoulun toimintaympäristöä, jolloin olemassa olevat verkostot, alustat ja toimintatavat on helppo mallintaa yhteistyön kautta myös tälle hankkeelle.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Vuoden 2025 alusta uuden Mäntyharjun kunnan yrityskenttä on monipuolinen ja teollisuuspainotteinen. Kunnalla on myös vahvat perinteet metsäteollisuudessa sekä yli 4% BTK:n osuus matkailussa. Yksinyrittäjyys ja pk-sektori korostuvat määrällisesti. Mäntyharjun ja Pertunmaan tuleva kuntaliitos tulee vaikuttamaan yritysten toimintakenttään. Alueellinen yhteistyö ja maakuntarajat ylittävän yhteistyön merkitys korostuu ja kasvun ja kehityksen pullonkaulojen tunnistaminen sekä niihin vastaaminen ovat elintärkeitä.

Pk-sektorin ja yksinyrittäjien yritysten keski-ikä on korkea, joka vaikuttaa passivoivasti yritysten kyvykkyyteen TKI-toiminnassa. Uudistumishalu, ketteryyden puute ja koettu resurssipula ovat suurimpia jarruja alueen yritysten liiketoiminnan kehittymisessä ja uusien palveluiden, innovaatioiden sekä uusien työpaikkojen syntymisessä. Yrityskentän aktivointi TKI-toimintaan vaatii hyvin konkreettisia, yritykselle yksilöityjä toimenpiteitä tunnistetuissa ongelmakohtissa ja kehitysjarruissa. Hankkeen päätavoitteena on vastata yritysälähtöisesti ja yksilöidysti yritysten kehitystarpeisiin ja poistaa kehityksen jarruja erityisesti passivoituneiden yritysten keskuudessa. Hankkeella tuetaan kokonaisvaltaisesti yritysten osaamista ja kyvykkyyttä hyödyntää koko alueen TKI- ja palvelutarjontaa, eri yhteistyökumppaneilta ja rahoitusmuodoista.

Etelä-Savossa pk-yritysten ja yksinyrittäjien määrä on korostunut, joten on merkityksellistä mahdollistaa uudenlaisen ekosysteemin syntymistä TKI-toimintaa tukemaan. Uudenlaisella ekosysteemiajattelulla voidaan mahdollistaa TKI-aktiivisuutta ja innovaatiohakuisuutta vahvistavan toimintakulttuurin syntymistä laajemmin eteläsavolaisten yritysten keskuuteen. Ekosysteemiajattelulla tuetaan hankkeen toimintakulttuurin syvempää juurtumista.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti on valtavat paineet lisätä työvoimaperäistä maahanmuuttoa. Alueen yrityksillä on silti paikoin heikot valmiudet kansainvälisen työvoiman hyödyntämiseen kulttuurierojen ja koetun kielimuurin vuoksi. KV-opiskelijat voivat tarjota matalan kynnyksen mahdollisuuden yrityksille hankkia parempia valmiuksia ulkomaalaisen työvoiman kanssa työskentelyyn. Tämän lisäksi törmäyttämällä yrityksiä ja KV-opiskelijoita saatetaan avata yrityksille väyliä, sekä näkemystä että kiinnostusta kansainvälisille markkinoille.

Etelä-Savon maakunta ja Mäntyharju kärsivät nuorten aivovuodosta. Tarjoamalla nuorille parempia näköaloja alueen yrityksiin, niiden kyvykkyyteen kehittyä ja kasvaa sekä näistä uusista mahdollisuuksista syntyvään yrittäjyyteen, voidaan vaikuttaa positiivisesti nuorten mielikuvaan alueemme veto- ja pitovoimista.

Oppilaitosyhteistyö koetaan usein olevan matalan kynnyksen toimintaa, johon vähemmän aktiivisetkin yritykset ovat valmiita sitoutumaan. Aktiivisuus lisää aktiivisuutta ja konkreettisen hyödyn saavuttaminen yhden hankkeen kautta madaltaa yrityksen osallistumista myös muuhun kehitystyöhön.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk on maakunnan suurin TKI-organisaatio. Xamk toteuttaa tähän hankkeeseen osallistumalla omaa aluekehityksen tehtäväänsä ja hankkeen tavoitteet ovat strategian mukaisia. Oppilaitosyhteistyön kautta hankkeelle saadaan vahvaa osaamista TKI-toimintaan sekä kyvykkyyttä jalkauttaa tunnistettuja toimenpiteitä osallistuviin yrityksiin. Lisäksi Mäntyharjun kunnan organisaatioon saadaan uusia toimintatapoja ja -malleja, joilla vahvistetaan alueen TKI-toimintaa myös jatkossa.

Hankkeen toimenpiteet

Tärkeimpänä toimintaa ohjaavana tekijänä on hankkeen yrityselämälähtöisyys ja TKI-valmiuksien vahvistaminen.

Konkreettiset toimenpiteet on jaettu kolmeen työpakettiin, jotka esitetty sisältöineen, tehtävänjakoineen ja aikatauluineen alla.

1. Ekosysteemin rakentaminen

Työpaketilla aktivoidaan pk-yrityksiä, lisätään yritysten tietoutta alueen TKI-toimintaa vahvistavista palveluista ja rahoituksista sekä käynnistetään uusi ekosysteemiajattelu Mäntyharjussa.

Yrityksiin tehdyllä alkukartoituksella saadaan kattava kuva yrityksen kehitystarpeista, joiden kautta pystytään muodostamaan yrityslähtöisesti kattava kuva tarvittavista toimenpiteistä. Toimenpiteillä tuetaan yrityksen TKI-valmiuksia ja yrityksen tieto alueen palveluista ja rahoitusmahdollisuuksista sekä kynnys osallistua tuleviin kehityshankkeisiin alenee. Tässä työpaketissa syntyvät konkreettiset toimien vahvistavat yrityksen valmiuksia työllistää työvoimaperäistä maahanmuuttoa ja kansainvälistyä.

Mäntyharjun kuntaan on kuntaliitoksen myötä saatava uusia toimintatapoja. Tällä hankkeella syntyvä ekosysteemi ja kunnan organisointivastuu sen toiminnasta vahvistaa myös kunnan organisaation sisäistä kyvykkyyttä toimia ketterästi, yrityslähtöisesti ja tukea alueen yrityksiä TKI-työssä.

Toimenpiteet:

- Hankkeeseen osallistuvien yritysten kartoittaminen (Mäntyharju)
- Alkukartoituksen tekeminen kyseisiin yrityksiin (Mäntyharju ja Xamk)
- TKI-valmiuksien ja -tarpeiden analysointi (Xamk)
- Paikallista ekosysteemiajattelun kehittäminen rakentamalla asiantuntijaverkosto hankkeeseen osallistuvien yritysten ja sidosryhmien osaamisesta (Mäntyharju)

Vastuunjako:

Mäntyharjun kunnan päävastuulla on tuottaa yritysten alkukartoitusta varten vaadittu paikallistuntemus ja kontaktoitavien yritysten yhteystiedot. Xamkin hanketyöntekijä osallistuu alkukartoitusten tekemiseen asiantuntijan roolissa. Mäntyharjun kunta vastaa asiantuntijaverkostosta syntyvän ekosysteemiin koordinoinnista ja sen rakentamiseen käytetään molempien hanketyöntekijöiden verkostoja.

Xamk vastaan hankkeeseen osallistuvien yritysten TKI-valmiuksien ja -tarpeiden analysoinnista sekä tuo osaamistaan ekosysteemiajatteluun pohjautuvan asiantuntijaverkoston rakentamiseen.

Aikataulu:

- Kontaktoitavien yritysten kartoitus ja kontaktointi (kevät 2025)
- Alkukartoituksen suunnittelu (kevät 2025)
- Ekosysteemin asiantuntijoiden kontaktointi (kevät 2025)
- Ensimmäiset alkukartoitukset yrityksiin, 5 kpl (kevät/kesä 2025)

Keväällä 2025 kontaktoidaan ja kartoitetaan 5 yritystä, joiden kanssa hanketoimenpiteet aloitetaan. Samalla aloitetaan asiantuntijaverkostosta muodostuvan ekosysteemin rakentaminen. Ekosysteemiajattelussa hyödynnetään Xamkin alueellisia ja alakohtaisia verkostoja, jotka ovat jo olemassa sekä kartoitetaan hyviä toimintatapoja ja viestintäalustoja Mäntyharjuun syntyvän ekosysteemin toiminnalle.

Hankkeen luonteen vuoksi kaikkia työpaketteja toteutetaan samanaikaisesti ja lomittain. Yritysten kontaktointi ja rekrytointi tulee olla jatkuvaa ja 20 yritystä on saatu aloittamaan hankkeessa 2026 loppuun mennessä.

2. TKI-valmiuksien vahvistaminen yrityksissä

Toiminnassa keskeistä on korkeakouluissa toteutettavan opinnäyteyhteistyön sekä muiden yritysten TKI-valmiuksia vahvistavien tarvelähtöisten TKI-toimenpiteiden toteutus ja koordinointi pohjautuen työpaketissa 1 toteutettuihin alkukartoituksiin. Tällä työpaketilla muutetaan yritysten kehitystarpeet konkreettisiksi toimenpiteiksi, aloitetaan ekosysteemin rakentaminen sekä hankkeella pilotoitavaa toimintatapaa mallinnetaan ja ohjataan kohti pysyvää ja maakunnallisesti toistettavissa olevia käytäntöjä.

Ekosysteemin toiminnan vakiinnuttamiseksi ja asiantuntijoiden ryhmäyttämiseksi hankkeen aikana vieraillaan alan messuilla/seminaareissa. Näiden matkojen tavoitteena on myös vahvistaa ekosysteemin TKI-valmiuksia. Benchmarking on hyväksi tunnistettu keino hakea laajempaa näkemystä, uusia ideoita ja laajentaa verkoston toimintaa oman toiminta-alueen ulkopuolelle.

Toimenpiteet:

- Yrityscasejen (20 kpl) toimenpiteiden valinta ja suunnittelu (esim. opinnäytetyöt, hankkeet, muu TKI-toiminta) (Mäntyharju, Xamk, yritys)
- Yrityscasejen toteutus, kuvaus ja arviointi, (Mäntyharju ja Xamk)
- Onnistumisten mallintaminen (Xamk)
- Ekosysteemin toiminnan organisointi vahvistamaan yritysten TKI-valmiuksia (Mäntyharju)
- Toimintamallin luominen ja toistettavuus maakunnallisesti (Xamk)
- Ekosysteemin asiantuntijuutta vahvistaviin ja ryhmäytymistä tukeviin alan messuihin tai seminaareihin osallistuminen (Mäntyharju)

Vastuunjako:

Hankkeen ytimenä toimiva alkukartoitus, toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen tehdään vahvassa yhteistyössä Mäntyharjun, Xamkin ja hankkeeseen osallistuvan yrityksen kanssa. Xamkin osaaminen TKI-toimenpiteistä, joita se pystyy tuottamaan yhdistetään saumattomasti Mäntyharjun hankekoordinaattorin osaamiseen muiden toimijoiden (mm. MikseiMikkeli, Leader, Uusyrityskeskus ja Business Finland) ratkaisusta. Hankkeeseen osallistuva yritys on aktiivisesti mukana ratkaisuehdotuksen luomisessa. Xamk vastaa hankkeen hyviin käytäntöihin perustuvan yritysten TKI-valmiuksia tukevan toimintamallin mallinnuksesta.

Aikataulu:

- Ekosysteemin asiantuntijoiden kontaktointi (kevät 2025)
- Ekosysteemin toimintasuunnitelman laatiminen:
- Viestintäalustat ja keinot, tapaamismäärät ja tavat, tapaamisten rakenne ja tavoitteet
- Ensimmäiset TKI-toimet yrityksiin (kesä/syysy 2025)
- Yrityksen alkukartoituksesta TKI-toimen tekoon n. 6kk aikajänne
- Onnistumisen mallintaminen, toimintamallien luonti (kevät 2025-2027)
- Hankkeen TKI-seminaarit vuosina 2025, 2026 ja 2027
- Alan messut ja/tai seminaarikäynnit 2025, 2026 ja 2027

Ensimmäinen hankkeen seminaari järjestetään loppuvuodesta 2025. Seminaarissa esitellään hankkeen aikana toteutuneita TKI-toimija ja kuullaan mahdollisesti asiantuntijapuheenvuoroja.

Hanke on pilotti ja sen toimintaa pitää kehittää ja arvioida koko hankkeen keston ajan, jotta voidaan tavoittaa paras mahdollinen toimintamalli.

3. Viestintä ja juurruttaminen

Toteuttajat laativat yhteistyössä hankkeelle viestintä- ja juurruttamissuunnitelma huomioiden myös niihin liittyvän seurannan ja arvioinnin. Hankkeen aikana järjestetään kolme seminaaria sekä toteutetaan "TKI-valmiuksia pk-yrityksille" -teemainen julkaisusarja, jonka kautta yrityscaseissa toteutuneita kehitystyön tuloksia, hyviä käytäntöjä ja onnistumistarinoita saadaan näkyväksi. Lisäksi julkaisusarja vahvistaa vertaisoppimisen ja ekosysteemijattelun näkökulmasta Mäntyharjun ja Etelä-Savon pk-yritysten kehittämisvalmiuksia "mitä opimme"-periaatteeseen pohjautuen. Julkaisujen osalta noudatetaan avoimen julkaisun periaatteita.

Juuruttamistoimenpiteillä varmistetaan, että hyvät käytännöt, onnistumistarinat sekä laadittava toimintamalli saavuttavat kohderyhmän eli paikalliset ja alueelliset pk-yritykset sekä muut sidosryhmät. Xamk vastaa toimenpiteiden maakunnallisesta juurruttamisesta hyödyntäen muun muassa hankkeen aikana toteutettuja viestintämateriaaleja. Lisäksi ekosysteemijattelulle perustuvan asiantuntijaverkoston toiminta juurrutetaan osaksi uuden Mäntyharjun pk-yritysten toimintakulttuuria.

Toimenpiteet ja niiden aikataulut:

Viestintä- ja juurruttamissuunnitelman laatiminen (Mäntyharju ja Xamk), 2025

Monikanavaisen viestinnän toteuttaminen:

- "TKI-valmiuksia pk-yrityksille" -teemainen julkaisusarja / hyvät käytännöt ja onnistumistarina (Xamk ja Mäntyharju)

- Muut hankkeen toimintaa ja tuloksia käsittelevät julkaisut (3 kpl), 2025–2027
- Seminaarien järjestäminen sisältäen 1) toteutuneet TKI-toimet (esim. opinnäytetyöt) 2) pk-yritysten tarpeista nousevat puheenvuorot, jotka vahvistavat edellytyksiä TKI-toimintaan (Mäntyharju ja Xamk), 2025-2027
- Uusien toimintamallien ja hyvien käytäntöjen juurruttaminen maakuntaan (Xamk), 2025–2027
- Ekosysteemiajatteluun perustuvan asiantuntijaverkoston ja seminaaritoiminnan juurruttaminen (Mäntyharju), 2025–2027

Vastuunjako:

Mäntyharju vastaa yhteistyössä Xamkin kanssa viestintä- ja juurruttamissuunnitelman laatimisesta sekä seminaarien käytännöntoteutukseen liittyvistä toimenpiteistä (tilat sekä markkinointi ja viestintä, alueen yritysten, sidosryhmien sekä peruskoulu- ja lukio-opiskelijoiden kutsuminen). Lisäksi Mäntyharju vastaa yhteistyössä Xamkin kanssa hyvien käytäntöjen ja onnistumistarinoiden levittämisestä viestinnän keinoin. Mäntyharju vastaa paikallisen ekosysteemiajattelun ja seminaaritoiminnan juurruttamisesta.

Xamk osallistuu viestintä- ja juurruttamissuunnitelman laatimiseen. Xamk toteuttaa monikanavaista viestintää sisältäen julkaisusarjan sekä muita hankkeen toimintaa ja tuloksia käsittelevät julkaisut sekä osallistuu seminaarien organisointia koskeviin toimenpiteisiin. Lisäksi Xamk vastaa uusien toimintamallien ja hyvien käytäntöjen juurruttamisesta maakunnallisesti.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus on pisteytetty Etelä-Savon maakuntaliiton arviointiryhmässä 18.10.2024

Hankkeen toteutusalue**Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?**

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Mäntyharju, Pertunmaa

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	285 240	0	285 240
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	114 096	0	114 096
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	399 336	0	399 336

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	319 467	0	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	35 124	0	9 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	44 745	0	11 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	0	0	0 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	0	0	0 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	0	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	399 336	0	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke tukee pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyyn parantamista hiilineutraalien toimintamallien kehittämistä, mutta toteutustavassa ei ole riittävää uutuusarvoja ja hakemuksella esitetyt toimenpiteet ovat osin riittämättömästi avattu. Pitkä (3v) hankeaika huomioiden tavoitteet eivät ole tarpeeksi kunnianhimoisia ja hankkeen konkreettiset tulokset ovat vähäisiä. Hankesuunnitelmassa ei osoiteta toimenpiteisiin osallistuvien yritysten sitoutumista.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hakemus ei saanut riittävästi pisteitä tullakseen rahoitetuksi. Kokonaispistemäärä oli alle puolet erityistavoitteen valintaperusteiden mukaisesta maksimipistemäärästä.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei